

Ks. Roman Buchta

Katowice

**ORĘDZIE PAPIEŻA BENEDYKTA XVI
NA XXIII ŚWIATOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY W SYDNEY (2008)
AKTUALNYM WSKAZANIEM DLA KATECHEZY
WPROWADZAJĄCEJ DO MISJI**

Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami – te właśnie słowa z Dziejów Apostolskich (1,8) wybrane zostały przez papieża Benedykta XVI jako motto XXIII Światowego Dnia Młodzieży (SDM) w Sydney w 2008 roku. Wątkiem przewodnim i głównym tematem duchowego przygotowania do tego spotkania jest właśnie Duch Święty i misja.

Światowe Dni Młodzieży od samego początku stanowią doskonałą okazję, by młodym całego świata głosić katechezę, przypominając elementarne prawdy wiary – i zgodnie z naturą oraz celem samej katechezы – podejmować zadania, wśród których istotną rolę odgrywa wprowadzenie do misji¹.

Jak czytamy w *Dyrektorium ogólnym o katechizacji (DOK)*², katecheza powinna być otwarta na dynamizm misyjny, starając się przez swoje działanie uzdolnić uczniów Jezusa do obecności jako chrześcijan w społeczeństwie, w życiu zawodowym, kulturowym i społecznym. Rolą katechezы jest także przygotowanie do współdziałania w różnych zadaniach eklesjalnych, zgodnie z powołaniem każdego jej słuchacza. To zadanie ewangelizacyjne zostaje zapoczątkowane w przypadku wiernych świeckich przez sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego i przez

¹ Por. Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Ogólna instrukcja katechetyczna*, 11 IV 1971, nr 28; Jan Paweł II, Adhortacja apostołska *Catechesi tradendae*, 16 X 1979, nr 28.

² Wydane przez Kongregację ds. Duchowieństwa, 15 VIII 1997.

świecki charakter ich powołania. Zadaniem katechezy jest także wykorzystanie każdego środka, by wzbudzić powołania kapłańskie i szczególne poświęcenie się Bogu w różnych formach życia zakonnego i apostołskiego oraz zapalić w sercach powołanie misyjne. W wychowaniu zamysłu misyjnego katecheza powinna formować do dialogu międzyreligijnego, który może uzdolnić wiernych do owocnej komunikacji z wyznawcami innych religii (por. DOK 88).

W ramach niniejszego opracowania spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, które brzmi: W jaki sposób skutecznie wykorzystać w duszpasterstwie katechetycznym fenomen ŚDM, jako szczególnej możliwości wprowadzania w dzieło misyjne Kościoła?

Poszukiwanie odpowiedzi ujęte zostanie w trzech częściach. W części pierwszej zwrócimy uwagę na Światowe Dni Młodzieży, które zarówno w swoim zamysle, jak i w zewnętrznym przebiegu stanowią wzorcowy model katechezy młodzieżowej. W części drugiej, opierając się na nauczaniu Benedykta XVI zawartym w ostatnim orędziu do młodych całego świata, przedstawione zostaną aktualne wskazania dla katechezy wprowadzającej do misji. W części trzeciej wskażemy na możliwości realizacji w przekazie katechetycznym programu przygotowań duchowych do XXIII ŚDM 2008 w Sydney, będącego odpowiedzią na wezwanie papieża do troski o formację młodego człowieka.

ŚWIATOWE DNI MŁODZIEŻY – SZANSĄ DLA FORMACJI AKTYWNYCH UCZESTNIKÓW EWANGELIZACJI I TWÓRCÓW SPOŁECZNEJ ODNOWY

Jan Paweł II wyraźnie podkreślał, że

Kościół nie może widzieć w młodych ludziach po prostu przedmiotu swojej duszpasterskiej troski. W rzeczywistości bowiem są oni, i do tego stale trzeba ich zachęcać, czynnym podmiotem, aktywnymi uczestnikami ewangelizacji i twórcami społecznej odnowy. Młodość jest czasem szczególnie intensywnego odkrywania własnego „ja” oraz snucia „planów życiowych”, jest okresem wzrastania, które winno być wzrastaniem *w mądrości, w latach i w lasce u Boga i ludzi* (Łk 2,52)³.

Szczególnym wyrazem takiego sposobu postrzegania roli młodych w życiu zarówno Kościoła powszechnego, jak i Kościołów partykularnych, parafii i ruchów młodzieżowych, stały się zainicjowane przez Jana Pawła II Światowe Dni Młodzieży. Z perspektywy czasu należy zauważyć, że chociaż są one własną inicjatywą Kościoła katolickiego, to jednak ich zasięg wykracza dziś daleko poza ramy obchodów czysto kościelnych, przeradzając się w swoisty fenomen kulturowy, zauważany i obecny we współczesnej cywilizacji⁴.

³ Jan Paweł II, Posynodalna adhortacja apostołska *Christifideles laici*, 30 XII 1988, nr 46.

⁴ Por. Jan Paweł II, *Znaczenie Światowych Dni Młodzieży. List do kard. Eduardo Pironio*, „L'Osservatore Romano” (wyd. pol.) 7/8 (1996), s. 4; M. Duda, *Światowe Dni Młodzieży*

Genezy Światowych Dni Młodzieży należy upatrywać przede wszystkim w osobistym i długoletnim doświadczeniu duszpasterstwa młodzieży, jakie posiadał Jan Paweł II. Jego szczególnie charyzmat kontaktu z młodymi spotkał się z oddolną inicjatywą rzymskich środowisk młodzieżowych początku lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku, otwartych na wspólną modlitwę, rozmowy i uczestniczących w Eucharystii, a także w spotkaniach. Brał w nich udział sporadycznie również bp Josef Cordes, ówczesny przewodniczący Papieskiej Rady ds. Świeckich. W takim kontekście zrodził się pomysł, aby idee spotkań przekształcić w coś większego. 7 kwietnia 1985 roku, w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego, w czasie przemówienia towarzyszącego papieskiemu błogosławieństwu „Urbi et orbi” Jan Paweł II ogłosił decyzję ustanawiającą w Kościele Światowe Dni Młodzieży. Papież na miejsce pierwszego spotkania wyznaczył Rzym, zapraszając młodych całego świata na Niedzielę Palmową, 23 marca 1986 roku. Na decyzję papieża miały niewątpliwie wpływ dwa ogólnoświatowe spotkania młodych w Rzymie: w 1984 roku z okazji 1500-lecia Odkupienia oraz w 1985 roku z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży proklamowanego z inicjatywy ONZ, do czego przyłączył się także Kościół, a Jan Paweł II wydał historyczny *List do młodych całego świata*⁵. Te dwa wydarzenia stały się z całą pewnością inspiracją do organizowania co roku Światowego Dnia Młodzieży⁶.

Warto w tym miejscu postawić pytanie, jaki cel towarzyszył Janowi Pawłowi II, gdy inicjował ideę Światowych Dni Młodzieży. Głównym zamiarem była ewangeliczna mobilizacja całego Kościoła, który ukazując swoje młode oblicze, powinien dawać radosne świadectwo wiary na oczach całego świata. Coroczne spotkania młodych miały stać się swego rodzaju „wyprawami misyjnymi”, pielgrzymką, która miałaby swoje ewangelizacyjne przystanki na różnych kontynentach. Miały stać się środkiem, narzędziem, okazją i szansą dla intensywnej ewangelizacji, a przez to, jak stwierdził sam papież po spotkaniu w Santiago de Compostela, wielkim darem Kościoła dla świata, dla całego społeczeństwa⁷.

Według ks. Mariana Dudy, można mówić nawet o swoistej strategii pastoralnej papieża, w której Światowe Dni Młodzieży miały stać się szkołą wiary, dosto-

– ewangelizacyjny projekt Jana Pawła II wobec Kościoła przyszłości, w: http://pokolenie-jp2.pl/info.php?dzial=2006/P/11/14_00, s. 2 (dostęp: 23 XI 2007).

⁵ Zatytułowany *Parati Semper*, w: *Jan Paweł II do Młodych*, Kraków 2000, s. 27–76.

⁶ E. Pironio, *Historia Światowego Dnia Młodzieży*, w: Komitet VI Światowego Dnia Młodzieży, *Materiały podstawowe*, Częstochowa 1991, s. 4; E. Tkocz, *Chrześcijańska formacja młodzieży w świetle orędzi Jana Pawła II na Światowe Dni Młodzieży*, Katowice 2005, s. 19; A. Kiciński, *Historia papieskiej szkoły modlitwy. Katechezy Jana Pawła II do młodych wygłoszone podczas Światowych Dni Młodzieży*, w: *Modlitwa w katechezie*, red. S. Kulpaczyński, Lublin 2002, s. 331–333; E. Tkocz, *Inspiracje Światowych Dni Młodzieży dla młodzieżowego duszpasterstwa katechetycznego w parafii*, w: *Abyśmy podtrzymywali nadzieję. Księga jubileuszowa ku czci ks. prof. Romana Murawskiego SDB*, red. P. Tomasik, Warszawa 2005, s. 297.

⁷ Por. Jan Paweł II, *Orędzie z okazji V Światowego Dnia Młodzieży*, „L'Osservatore Romano” (wyd. pol.) 10/11 (1989), s. 32, nr 1.

sowaną do warunków współczesnego świata. Papież odkrywał przed młodymi dostęp do rzeczywistości, którą nazywał „laboratorium wiary”. To właśnie dzięki temu gromadzeniu młodych przy Chrystusie i osobistemu świadectwu papieża ewangeliczny nakaz: *Idźcie i nauczajcie wszystkie narody* (Mt 28,19) znalazł w Światowych Dniach Młodzieży współczesną ilustrację i aktualizację. Młodzi otwierali się na posługę ewangelizacyjną papieża, a on – niczym Piotr swoich braci – umacniał ich w wierze. Młodzi, zebrani razem, mieli możliwość wyjątkowego doświadczenia wiary w bogactwie jej różnorodności, a także w wymiarze Kościoła powszechnego, otwartego na wszystkich w postawie miłości. W dobie dążenia do subiektywizacji wiary, jej prywatyzacji i relatywizacji, a także negocjowania wartości wspólnoty Kościoła, wspomniane doświadczenie miało dla młodych fundamentalne znaczenie⁸.

W tym pielgrzymowaniu przez świat towarzyszył młodym znak krzyża, który przekazał im Jan Paweł II, a oni z kolei przekazywali go dalej swoim rówieśnikom – gospodarzom przyjmującym w swoich ojczyznach uczestników ŚDM. Było to zatem w najczystszej formie podjęcie misji głoszenia światu Chrystusa ukrzyżowanego (por. 1 Kor 1,23). Można z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że już sama obecność młodych, tak licznie gromadzących się wokół spraw dotyczących wiary, stanowiła wymowne świadectwo dla zsekularyzowanego świata. Z tego wieczernika naszych czasów papież rozsyłał młodych, którzy odkryli i doświadczyli mocy Pięćdziesiątnicy, niejako na wszystkie strony świata, do ich środowisk życia, szczególnie zaś do rówieśników, obarczając ich wymownym zadaniem: „Wasze świadectwo niech będzie zacynem nowego świata, którego pragnie każdy człowiek: świata prawdziwie sprawiedliwego, solidarnego i braterskiego”⁹, czy też prosząc ich o modlitewne wsparcie swojej posługi ewangelizacyjnej: „Oby drogi te otwierały się nie tylko dla człowieka, ale dla Ducha Świętego, dla królestwa Bożego, dla jedności Kościoła, dla wspólnoty narodów Europy i świata, dla pojednania i pokoju między ludźmi i ludami”¹⁰.

Dla zrealizowania celu stawianego przed Światowymi Dniami Młodzieży Jan Paweł II zachęcał młodzież do podjęcia tzw. duchowej pielgrzymki, która w okresie poprzedzającym wspólne spotkanie powinna odbywać się w środowisku ich życia: w rodzinach, parafiach, czy wspólnotach młodzieżowych. Pielgrzymka ta miała przebiegać po drogach wiary, nawrócenia i powrotu do istotnych wartości

⁸ Por. M. Duda, *Światowe Dni Młodzieży...*, s. 8 (dostęp: 23 XI 2007).

⁹ Por. Jan Paweł II, *Maryja wzorem na drodze ku pełnej dojrzałości. Przemówienie pożegnalne – Jasna Góra 15.08.1991*, w: *Młodzi z Ojcem Świętym*, red. M. Duda, K. Sokołowski, Rzym 1991, s. 86.

¹⁰ Jan Paweł II, *Trzeba olbrzymiej modlitwy. Przemówienie wygłoszone do młodzieży przed opuszczeniem Jasnej Góry 16 sierpnia 1991 roku*, w: *Jan Paweł II. VI Międzynarodowy Dzień Młodzieży w Częstochowie. Drugi etap czwartej wizyty duszpasterskiej w Polsce 13–16 sierpnia 1991 roku*, red. S. Dziwisz, H. Nowacki, T. Rakoczy, Watykan 1992, s. 91.

ludzkiego życia¹¹. Zgodnie z przyjętym schematem, program duchowego pielgrzymowania wyznaczało główne hasło na dany rok, zaczerpnięte z Pisma Świętego, oraz papieskie orędzie, które dawało młodzieży ważne treści do medytacji, mając za zadanie umocnić ich wiarę i stać się nowym impulsem do apostołstwa¹².

Można zatem powiedzieć, że wyznaczony dla Światowych Dni Młodzieży cel ewangelizacyjny był osiągnięty częściowo jeszcze przed samym spotkaniem, dzięki pogłębieniu wiary i apostołskiemu zaangażowaniu się młodych we wspólnotę miejscowego Kościoła. Moment centralny następował jednak dopiero w czasie samego spotkania młodych, trwającego zwykle od kilku do kilkunastu dni. Światowe spotkania, w których brał udział Ojciec Święty, rozpoczynało zwykle Forum Młodych, które gromadziło kilkuset reprezentantów wszystkich Kościołów lokalnych uczestniczących w spotkaniu. Na forum podejmowano problematykę, którą wyznaczało hasło i orędzie papieskie. Zebrani medytowali i pogłębiali zaproponowane treści przy pomocy zapraszanych ekspertów. Owocem obrad Forum Młodych był zwykle dokument końcowy, redagowany w formie apelu kierowanego do wszystkich uczestników światowego spotkania. Po zakończeniu forum następował trzydniowy cykl katechetyczny w poszczególnych kręgach językowych, wygłaszany przez znanych pasterzy Kościoła powszechnego. W tym czasie młodzi brali udział w liturgii sakramentu pokuty i Eucharystii. Program forum oraz tematyka katechez opracowywane były przez Papieską Radę ds. Świeckich, przy współudziale miejscowego Kościoła. Dopiero w ten sposób przygotowana młodzież, poprzez całoroczne „duchowe pielgrzymowanie”, udział w forum oraz katechezy, otwierała się na obecność i słowo Jana Pawła II¹³.

Zasadniczo w ramach Światowych Dni Młodzieży odbywały się trzy spotkania wszystkich uczestników z papieżem. Pierwsze z nich miało niejako charakter wstępny, zapoznawczy. Obejmowało przywitanie papieża i wszystkich uczestników, a następnie słowo Jana Pawła II kierowane do zebranych, będące jednocześnie prezentacją delegacji poszczególnych krajów. Drugie spotkanie miało charakter wieczornego modlitewnego czuwania, przedłużonego na całonocne czuwanie młodych. Następnego dnia rano, pod przewodnictwem papieża i pasterzy całego Kościoła powszechnego, sprawowana była Eucharystia młodych świata, po której następowało rozesłanie¹⁴.

Można zatem powiedzieć, że zainicjowane przez Jana Pawła II Światowe Dni Młodzieży nie były jedynie radosnym i wzruszającym spotkaniem papieża

¹¹ Por. Jan Paweł II, *Pielgrzymujemy wspólnie przez świat. Przemówienie powitalne do uczestników VI Światowego Dnia Młodzieży w Częstochowie, 14 sierpnia 1991 roku*, w: Jan Paweł II, *VI Międzynarodowy Dzień Młodzieży w Częstochowie...*, s. 41–47.

¹² Por. Jan Paweł II, *Orędzie do młodzieży całego świata z okazji II Światowego Dnia Młodzieży*, Watykan 1986, nr 4; M. Duda, *Światowe Dni Młodzieży...*, s. 9 (dostęp: 23 XI 2007).

¹³ Por. M. Duda, *Światowe Dni Młodzieży...*, s. 10 (dostęp: 23 XI 2007).

¹⁴ Por. tamże.

z młodymi i młodych między sobą, lecz dogłębnie przemyślanym pod względem pastoralnym projektem formacji aktywnych uczestników ewangelizacji i twórców społecznej odnowy.

DUCH ŚWIĘTY I MISJA – AKTUALNE WSKAZANIA DLA KATECHEZY W ŚWIELE ORĘDZIA BENEDYKTA XVI NA XXIII ŚWIATOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY

Światowe Dni Młodzieży nie zakończyły się bynajmniej wraz ze śmiercią Jana Pawła II. Jego następca na Stolicy Piotrowej wielokrotnie podkreślał, że w swoich działaniach duszpasterskich pragnie kontynuować dzieło Wielkiego Poprzednika. Jednym z wyrazów tego pragnienia jest właśnie zaangażowanie w sprawę Światowych Dni Młodzieży.

W pierwszych słowach swojego orędzia na XXIII Światowy Dzień Młodzieży Benedykt XVI wspomina o radości, jakiej doświadczył podczas spotkania z młodymi w Kolonii w 2005 roku. Daje zarazem świadectwo, jak wielkim przeżyciem dla jego umysłu i serca była ta niezapomniana manifestacja wiary i entuzjazmu. Wtedy też wyznaczył Sydney jako miejsce następnego spotkania, zapowiadając jednocześnie jego główny temat, który będzie zbudowany na ostatnich słowach Jezusa skierowanych do uczniów przed Wniebowstąpieniem: *Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami* (Dz 1,8).

Dlaczego Ojciec Święty wybrał właśnie temat Ducha Świętego? Intencja papieża wyłania się z treści przesłania skierowanego do młodych. Jak wyznajemy w naszym *Credo*, Duch Święty, „Pan i Ożywiciel, który od Ojca i Syna pochodzi”, pozostaje dla wielu chrześcijan ciągle „wielkim nieznanym”. Dlatego właśnie od 15 do 20 lipca 2008 roku w Sydney młodzież całego świata będzie wraz z Benedyktem XVI pogłębiać osobistą znajomość Ducha Świętego¹⁵.

Analizując tematykę poprzednich spotkań, dostrzega się w tegorocznym temacie wyraźną kontynuację, bowiem w 2006 roku tematem medytacji był Duch Święty jako *Duch prawdy*, w 2007 roku papież zaproponował młodzieży wspólne odkrywanie *Ducha miłości*, zaś w 2008 roku rozważanie prawdy o *Duchu męstwa i świadectwa*, który daje odwagę, by żyć Ewangelią, oraz żarliwość w jej głoszeniu¹⁶.

Wyznaczenie celów dla katechezy

W wystosowanym orędziu papież podkreśla, że jest czymś zasadniczym, aby każdy z młodych ludzi mógł w swojej wspólnotcie i ze swoimi wychowawcami

¹⁵ Por. W. Nowicki, *Sydney 2008: Duch Święty zstąpi na was*, w: <http://www.mlodziem.przk.pl/go.php> (dostęp: 8 XI 2007).

¹⁶ Por. Benedykt XVI, *Orędzie na XXIII Światowy Dzień Młodzieży*, „L'Osservatore Romano” (wyd. pol.) 9 (2007), s. 25.

rozważyć prawdę, jak to określił, o „Współtwórcy dziejów zbawienia, którym jest Duch Święty, czyli Duch Jezusa”. To rozważanie „we wspólnocie i ze swoimi wychowawcami” odnosi się z całą pewnością do katechezy o Duchu Świętym, dla której papież wyznacza następujące cele:

- poznać prawdziwą tożsamość Ducha Świętego, przede wszystkim poprzez słuchanie słowa Bożego w objawieniu biblijnym;
- wyraźnie uświadomić sobie Jego nieustanną, czynną obecność w życiu Kościoła, a zwłaszcza odkryć na nowo, że dzięki sakramentom inicjacji chrześcijańskiej Duch Święty jawi się niczym „dusza”, ożywcze tchnienie chrześcijańskiego życia;
- nauczyć w sposób dojrzały coraz głębiej rozumieć Jezusa, coraz bardziej się tym cieszyć, a zarazem skutecznie wprowadzać w życie Ewangelię na progu trzeciego tysiąclecia.

Intencją papieża jest to, aby w ciągu całego roku przygotowań młodzież, zgłębiając zaproponowane w orędziu punkty do medytacji, zweryfikowała jakość swojej wiary w Ducha Świętego. Aby odnaleźli ją ci, którzy ją utracili, wzmocnili ci, w których ona osłabła, aby wreszcie wszyscy, jak to określa papież, rozsmakowali się w niej¹⁷.

Analizując orędzie na XXIII ŚDM, można zauważyć, że właśnie ku wskazanym wyżej celom zmierza treść prowadzonych przez papieża rozważań. Podane przez Ojca Świętego punkty do medytacji, jako tematyka wskazana dla katechezy, powinny zostać bliżej przedstawione.

Śluchanie słowa Bożego o Duchu Świętym – drogą do odkrycia Jego prawdziwej tożsamości

Ojciec Święty, wprowadzając młodzież na drogę poznania tożsamości Ducha Świętego poprzez medytacje tekstów biblijnych, przywołuje najpierw słowa Jezusa skierowane do uczniów tuż przed Wniebowstąpieniem: *Oto ześlę na was obietnicę mojego Ojca* (Łk 24,49). Słowa te wypełniły się w dniu Pięćdziesiątnicy, kiedy to uczniowie, zgromadzeni wraz z Maryją w Wieczerniku, zostali umocnieni Duchem Świętym. W tym miejscu zauważa papież, że wylanie Ducha Świętego na rodzący się Kościół było w istocie wypełnieniem dawnej obietnicy Boga, zapowiedzianej i przygotowanej w całym Starym Testamencie.

Dla ukazania ciągłości dziejów zbawienia powraca Ojciec Święty w swoich rozważaniach ku początkom stworzenia, gdy – jak podają pierwsze stronicie Biblii – Duch Boży niczym tchnienie *unosił się nad wodami* (Rdz 1,2) i stał się źródłem życia człowieka (por. Rdz 2,7). Następnie, wspominając działalność starotestamentalnych proroków, przywołuje wizję proroka Ezechiela, który zapowiada wielki cud życia, jakiego dokona Bóg mocą swego ducha pośrodku *doliny wysuszonych kości*

¹⁷ Por. Benedykt XVI, *Orędzie na XXIII Światowy...*, s. 25.

(por. Ez 37,1-14). Ta obfitość i powszechność Bożego daru, udzielonego ludziom, zapowiedziana została również przez proroka Joela, który przepowiedział wylanie Ducha na cały bez żadnego wyjątku lud (zob. Jl 3,1-2). Benedykt XVI prowadzi swoją refleksję ku pełni czasów, by wyraźnie ukazać znaczenie Ducha Świętego, poczynając od zwiastowania w Nazarecie, poprzez całą działalność nauczycielską Chrystusa, dzieło zbawcze, aż do wydarzenia Pięćdziesiątnicy, skąd bierze swój początek misja Kościoła. Papież dobitnie podkreśla szczególną moc i zapał misyjny, którym obdarzeni zostali apostołowie, co znalazło wyraz w ich wyznaniu absolutnej konieczności głoszenia sprawy Chrystusa: *Nie możemy nie mówić tego, cośmy widzieli i słyszeli* (Dz 4,20). Rozpoczęte wówczas dzieło trwa także w naszych czasach w misji Kościoła szerzącego Dobrą Nowinę *aż po krańce ziemi* (Dz 1,8)¹⁸.

Duch Święty początkiem misji wspólnoty Kościoła i naszym „wewnętrznym Nauczycielem”

Chcąc właściwie zrozumieć misję Kościoła, należy – zdaniem papieża – nieustannie powracać myślą do Wieczernika, gdzie uczniowie trwali wraz z Maryją we wspólnocie i w oczekiwaniu na obiecanego Ducha (por. Łk 24,49). Właśnie z kontemplacji tej ikony rodzącego się Kościoła powinny czerpać inspirację wszystkie chrześcijańskie wspólnoty. Benedykt XVI, wskazując niezbędne warunki dla posługi apostołowskiej i misyjnej, podkreśla dobitnie, że wszelka owocność wspomnianych działań stanowi nie tyle rezultat umiejętnie opracowanych programów i metod duszpasterskich, ile wspólnej modlitwy. Aby misja była skuteczna, wspólnoty chrześcijańskie muszą się odznaczać wewnętrzną jednością, na wzór pierwotnego Kościoła, którego wierni mieli *jedno serce i jednego ducha* (Dz 4,32), jak również być gotowe do tego, by poprzez codzienne życie dawać świadectwo miłości i radości, którymi Duch Święty napędza serca (por. Dz 2,42). Owocem misji Kościoła jesteśmy my wszyscy, którzy nosimy w sobie pieczęć miłości Ojca w Jezusie Chrystusie, którą jest Duch Święty. Ten fakt powinien stać się dla nas źródłem wewnętrznej mocy i nadziei, a także zobowiązania do tego, aby własnym życiem wzbudzać w świecie powiew i płomień nowej Pięćdziesiątnicy¹⁹.

Przechodząc niejako do aktualnej sytuacji młodzieży, papież podkreśla, że także dziś Duch Święty działa z mocą w Kościele, a Jego działanie wydaje obfite owoce, jeżeli tylko jesteśmy skłonni otworzyć się na Jego odnawiającą moc. Potrzebne jest jednak nawiązanie z Nim osobistej relacji i poddanie się Jego kierownictwu. Początkiem tego procesu jest postawienie sobie przez nas fundamentalnego pytania, wzywającego do refleksji nad kwestią: kim jest dla nas Duch Święty? Jest to niezwykle istotne zagadnienie, gdyż niemało jest chrześcijan, dla których – jak już

¹⁸ Por. tamże, s. 25, 26.

¹⁹ Por. tamże, s. 26.

wspomniano – Duch Święty pozostaje „wielkim nieznanym”. Okazją, by zmienić ten smutny stan rzeczy, są duchowe przygotowania do ŚDM. Ducha Świętego nie wystarczy tylko poznać, ale trzeba Go przyjąć jako Przewodnika naszych dusz, jako „wewnętrznego Nauczyciela”, który wprowadza nas w tajemnicę trynitarną, otwiera nas na wiarę i pozwala żyć nią w pełni każdego dnia²⁰.

Odkrycie sakramentu bierzmowania i Eucharystii jako źródła mocy uzdalniającej do misji

Prowadząc dalej swoje rozważania niejako w formie rozmowy z młodymi, papież sam stawia w ich imieniu następujące pytanie: W jaki sposób możemy poddać się odnawiającemu działaniu Ducha Świętego i rozwijać swoje życie duchowe? Odpowiedź jest jednoznaczna. Jest to możliwe dzięki sakramentom inicjacji chrześcijańskiej, które rodzą i umacniają w nas wiarę. Zdaniem papieża, ta prawda o sakramentach, stojących u początków naszej wiary, bywa niedoceniana w życiu wielu chrześcijan, dla których stanowią one tylko akty dokonane w przeszłości i nie mające realnego wpływu na teraźniejszość. Papież zwraca również uwagę na niepokojący fakt, że po przyjęciu bierzmowania wielu młodych ludzi oddala się od wiary. Są również tacy, którzy w ogóle tego sakramentu nie przyjmują. Dlatego też bardzo ważne jest ponowne odkrycie sakramentu bierzmowania i przekonanie się, jak wielką moc ma on dla naszego duchowego wzrostu. Bo przecież właśnie przez sakramenty chrztu i bierzmowania, a następnie nieprzerwanie przez Eucharystię Duch Święty czyni nas zdolnymi dawać prawdziwe świadectwo o Ewangelii i zaznawać radości, jaka płynie z wiary. Sakrament bierzmowania daje nam szczególną moc, abyśmy mogli życiem świadczyć o Bogu. To właśnie bierzmowanie daje nam głębszą świadomość przynależności do Kościoła, „Ciała Chrystusa”, którego wszyscy jesteśmy żywymi członkami (por. 1 Kor 12,12-25). Poddając się zatem przewodnictwu Ducha, każdy wierzący może przyczynić się do budowania Kościoła dzięki charyzmatom, jakimi obdarza On wszystkich dla wspólnego dobra (zob. 1 Kor 12,7). Na kanwie tych rozważań Benedykt XVI zwraca się z serdeczną zachętą do wszystkich, którzy nie otrzymali jeszcze sakramentu bierzmowania, aby przygotowali się do jego przyjęcia, prosząc o pomoc swoich kapłanów. Postrzegając wystosowany apel papieża od strony troski duszpasterskiej Kościoła, realizowanej na polu katechezy, powyższe wskazania nie mogą pozostać bez adekwatnej odpowiedzi.

Nakreśliwszy znaczenie sakramentu bierzmowania, Benedykt XVI kieruje swoją myśl ku Eucharystii. Nawiązując do *Katechizmu Kościoła Katolickiego*²¹

²⁰ Por. tamże, s. 27.

²¹ „Najświętsza Eucharystia dopełnia wtajemniczenie chrześcijańskie. Ci, którzy przez chrzest zostali wyniesieni do godności królewskiego kapłaństwa, a przez bierzmowanie zostali głębiej upodobnieni do Chrystusa, za pośrednictwem Eucharystii uczestniczą razem z całą wspólnotą w ofierze Pana” (KKK 1322).

oraz do swej adhortacji apostołskiej *Sacramentum caritatis* (22 II 2007)²², przypomina prawdę, że

zostaliśmy wszak ochrzczeni i bierzmowani „ze względu” na Eucharystię. Jako „źródło i szczyt” życia Kościoła Eucharystia jest „nieustającą Pięćdziesiątnicą”, ilekroć bowiem sprawujemy Mszę św., otrzymujemy Ducha Świętego, który głębiej jednoczy nas z Chrystusem i przemienia nas w Nim²³.

Papież zapewnia młodzież, że częste uczestnictwo w Eucharystii, jak również praktyka osobistej adoracji Najświętszego Sakramentu mogą stać się źródłem radosnego postanowienia, aby poświęcić swoje życie spełnianiu wskazań Ewangelii. To właśnie w takim życiu można doświadczyć, że zawsze wtedy, gdy ludzkie siły są niewystarczające, Duch Święty przemienia nas, napełnia swoją mocą i czyni świadkami zmartwychwstałego Chrystusa, pełnymi misyjnej żarliwości²⁴.

Prośba o „nową Pięćdziesiątnicę” jako konieczna i pilna misja wobec niepokoju świata

Papież, odnosząc się do sytuacji współczesnego świata, zauważa że wielu młodych ludzi patrzy na swoje życie z niepokojem i zadaje sobie szereg pytań o własną przyszłość. Pytania te dotyczą spraw fundamentalnych: Jak znaleźć swoje miejsce w świecie, w którym tak wiele jest niesprawiedliwości i cierpienia? Jak reagować na obecny wokół egoizm i przemoc? Jak nadać życiu pełny sens? Wskazane trudności implikują, zdaniem papieża, pytania natury czysto religijnej: Jak sprawić, aby owoce Ducha Świętego zapanowały w zranionym i kruchym świecie ludzi młodych? Jakie należy spełnić warunki, aby Duch Ożywiciel, sprawca stworzenia i odkupienia, mógł stać się nową duszą ludzkości?

Wychodząc naprzeciw wskazanym problemom, Benedykt XVI najpierw przestrzega:

Nie zapominajmy, że im większy jest dar Boży – a dar Ducha Świętego jest darem największym – tym bardziej świat go potrzebuje i tym ważniejsza i bardziej porywająca jest misja Kościoła, który ma o Nim dawać wiarygodne świadectwo. Wy zaś, młodzi ludzie – biorący udział w Światowych Dniach Młodzieży – w pewien sposób potwierdzacie wolę uczestnictwa w tej misji²⁵.

²² „Jeżeli rzeczywiście Eucharystia jest źródłem i szczytem życia i misji Kościoła, to z tego wynika nade wszystko, że punktem odniesienia na drodze wtajemniczenia chrześcijańskiego jest możliwość przystąpienia do tegoż sakramentu” (nr 17).

²³ Zob. Benedykt XVI, *Orędzie na XXIII Światowy...*, s. 27.

²⁴ Zob. tamże.

²⁵ Tamże, s. 28.

Następnie zaś przypomina:

Raz jeszcze wam powtarzam, że tylko Chrystus może zaspokoić najgłębsze pragnienia ludzkiego serca. Tylko On może uczłowieczyć ludzkość i doprowadzić do jej „przebóstwienia”. Mocą swojego Ducha napelnia nas Bożą miłością, która sprawia, że jesteśmy zdolni miłować bliźniego i mu służyć²⁶.

Odnosząc się do wspomnianej kwestii „wiarygodnego świadectwa”, papież przypomina warunek *sine qua non*, iż świadkami Chrystusa możemy być tylko wówczas, gdy pozwalamy się prowadzić Duchowi, który jest „głównym sprawcą w szerzeniu Ewangelii”²⁷ oraz „nadrzędnym podmiotem całej misji”²⁸, zaś głoszenie Ewangelii i dawanie świadectwa wiary jest dziś bardziej potrzebne niż kiedykolwiek²⁹. Rola młodych ludzi w dziele ewangelizacji jest niezwykle doniosła, gdyż – jak stwierdza Ojciec Święty – niewątpliwe trudności, jakie napotykać ludzie dorośli, gdy starają się w sposób zrozumiały i przekonujący przemawiać do środowisk młodzieżowych, są może znakiem, przez który Duch Święty chce przynaglić młodych, aby sami się tym zajęli. Posiadają oni ku temu szczególne predyspozycje, gdyż znają oni ideały i język swoich rówieśników, wiedzą, co ich boli, czego oczekują, a zarazem jak bardzo pragną dobra. Odwołując się do tych szczególnych predyspozycji, papież zachęca i apeluje do młodzieży, aby każdy zdobył się na odwagę i współdziałając z Duchem Świętym, przyprowadził do Chrystusa jednego młodego człowieka w sposób, który uzna za najlepszy, umiejac „z łagodnością uzasadnić tę nadzieję, która w was jest” (por. 1 P 3,15). Jako drogę do pomyślnego spełnienia tego zadania wskazuje papież osobistą świętość, której nie można nigdy oddzielać od misji³⁰.

Papież, zapraszając młodzież do Sydney, widzi w spotkaniu z nią sposobność, aby doświadczyć mocy Ducha Świętego. Liczne zgromadzenie młodych będzie znakiem nadziei i cennym wsparciem dla wspólnot Kościoła w Australii, która – podobnie jak cała Oceania – powinna na nowo odkryć swoje chrześcijańskie korzenie. Benedykt XVI zachęca przyszłych uczestników spotkania, aby na ostatnim etapie drogi prowadzącej do XXIII Światowego Dnia Młodzieży poświęcili czas na modlitwę i własną formację duchową. Dzięki temu będą mogli świadomie odnowić w Sydney przyrzeczenia złożone przy chrzcie i bierzmowaniu. Razem z papieżem będą także przyzywać Ducha Świętego, z ufnością prosząc Boga o dar nowej Pięćdziesiątnicy dla Kościoła i ludzkości trzeciego tysiąclecia.

Podsumowując, można stwierdzić, że omówione powyżej treści, zawarte przez Benedykta XVI w orędziu na XXIII ŚDM, powinny zostać podjęte w ramach systematycznej katechezy prowadzonej zarówno w środowisku szkoły, jak i parafii.

²⁶ Tamże.

²⁷ Paweł VI, Adhortacja *Evangelii nuntiandi*, 8 XII 1975, nr 75.

²⁸ Jan Paweł II, Encyklika *Redemptoris missio*, 7 XII 1990, nr 21.

²⁹ Por. Benedykt XVI, *Orędzie na XXIII Światowy...*, s. 28.

³⁰ Por. tamże.

Odpowiedzialni za jej kształt mogą uczynić te treści punktem wyjścia dla poszukiwań skutecznych sposobów głoszenia orędzia Chrystusa młodemu człowiekowi. Podjęcie wspomnianego wysiłku będzie też praktyczną odpowiedzią na wezwanie papieża zawarte w orędziach na Światowe Dni Młodzieży.

PROGRAM PRZYGOTOWAŃ DUCHOWYCH DO SPOTKANIA W SYDNEY – KATECHETYCZNĄ ODPOWIEDZIĄ NA ORĘDZIE BENEDYKTA XVI

W orędziu na XXI ŚDM Ojciec Święty Benedykt XVI wezwał duszpasterstwa młodzieży do bezzwłocznego tworzenia programów wyzwolenia młodego człowieka z „błędnych prądów myślowych oraz iluzji fałszywych ideologii”. Wskazał jednocześnie na Jezusa Chrystusa jako fundament życia w prawdzie oraz na Ducha Świętego jako źródło mocy wyzwalającej człowieka do życia w prawdzie, miłości i autentycznym świadectwie. Papież nakreślił także ramowy kierunek tej pracy, zachęcając młodzież, aby w roku 2006 pochylić się nad Duchem prawdy, którą objawia nam Chrystus, w roku 2007 zatrzymać się nad rozważaniem tajemnicy Ducha Świętego jako Ducha miłości, który kieruje nasze serca ku Bogu i uwrażliwia na potrzeby braci, zaś w roku 2008 nad Duchem mocy i świadectwa³¹.

Zgodnie z wypracowaną przez lata praktyką, przygotowania do obchodów ŚDM oficjalnie rozpoczynają się z chwilą ogłoszenia papieskiego orędzia. Już Jan Paweł II podkreślał, że nie mogą mieć one charakteru spontanicznie improwizowanych akcji, bo ogólnoswiatowe spotkanie młodych wymaga dla swej owocności systematycznego przygotowania pod kierunkiem pasterzy w diecezjach i parafiach³². Dlatego też, przy współpracy z Papieską Radą ds. Świeckich, poprzednik Benedykta XVI wypracowywał zręby tematyczne i pastoralne dla każdego ze światowych spotkań. Miały one stanowić wytyczne na czas przygotowań duchowych dla programu pastoralnego w skali Kościoła powszechnego. Swoje lokalne adaptacje zaczęły one znajdować w opracowywanych programach, realizowanych podczas całorocznych spotkań formacyjnych w parafiach³³.

W Polsce organizacją i koordynacją przygotowań do ŚDM zajmuje się od 1995 roku Krajowe Biuro Organizacyjne Światowych Dni Młodzieży³⁴. Z inicjatywy tego biura, opracowany został *Program przygotowań duchowych do XXIII Światowego*

³¹ Por. Benedykt XVI, *Orędzie do młodych całego świata z okazji XXI ŚDM*, w: <http://www.sdm.org.pl/?page=2&cat=4&rok=2006&g=o>, p. 1 (dostęp: 4 XII 2007).

³² Zob. Jan Paweł II, *Znaczenie Światowych Dni Młodzieży...*, s. 4.

³³ Por. E. Tkocz, *Inspiracje Światowych Dni Młodzieży dla młodzieżowego duszpasterstwa...*, s. 308.

³⁴ Krajowe Biuro Organizacyjne Światowych Dni Młodzieży to instytucja powołana w 1995 roku dekretem Sekretarza Generalnego Episkopatu Polski. Opiekunem biura z ramienia episkopatu jest krajowy duszpasterz młodzieży bp Henryk Tomasik. Zasadnicze cele, jakie stawia sobie biuro, to promocja idei ŚDM, koordynacja przygotowań polskiej młodzieży do udziału w światowych spotkaniach, a także inspiracja spotkań na szczeblu diecezji i parafii. Od 1997 roku biuro wydaje

Dnia Młodzieży w Sydney zatytułowany „*Wyzwolić prawdę, miłość, moc świadectwa*”, którego założenia i zasadniczy rys zostaną teraz zaprezentowane³⁵.

Jak podkreślają autorzy programu, ważnym etapem realizacji papieskiego przesłania „o wolności” było dla polskiej młodzieży spotkanie z Benedyktem XVI na krakowskich Błoniach, któremu towarzyszyło podjęcie wówczas przez wielu młodych dzieła: „Nie biorę – jestem wolny od narkotyków”. Obecny program, pozostając w tym samym nurcie duchowym, idzie jeszcze dalej i pragnie zachęcić młodzież do dalszych decyzji angażujących ich wysiłek i wolę, a wyrażających się w praktycznych zobowiązaniach dotyczących sfery osobistej, społecznej i religijnej. Dlatego w roku 2006 zwracał uwagę na odpowiedzialność za słowo, zaś podjęte dzieło brzmiało: „Daję słowo – nie kłamie”. W roku 2007 kładło się nacisk na odpowiedzialność za miłość, czemu towarzyszyło podjęcie dzieła: „Prawdziwa miłość czeka”. Na rok 2008, w nawiązaniu do tematyki spotkania w Sydney, przewidziano odpowiedzialność za apostołstwo, wraz z przyporządkowanym mu duchowym dziełem: „Tak Kościołowi – blisko i po krańce ziemi”. Zgodnie z zamysłem autorów programu, podjęte dzieła stworzą swoisty tryptyk zobowiązań duchowych i wraz z pozostałymi treściami programu staną się dobrą formą przygotowania do lipcowego spotkania w Sydney.

Odpowiadając na papieski apel i przyjmując go jako zadanie, duszpasterze diecezjalni pod kierunkiem bpa Henryka Tomasika przygotowali 10-etapowy program pracy z młodzieżą, obejmujący okres od Adwentu 2006 do wakacji 2008, kiedy nastąpi spotkanie młodzieży z Ojcem Świętym w Australii. Poszczególne etapy programu wyznaczone są przez kolejne okresy roku liturgicznego. Każdemu z nich przyporządkowany został konkretny symbol Ducha Świętego podany przez *Katechizm Kościoła Katolickiego* lub element logo XXIII ŚDM. Katechizm podaje następujące symbole Ducha Świętego: woda, namaszczenie, ogień, obłok i światło, pieczęć, ręka, palec, gołębnica (zob. KKK 694–701). Elementy tworzące logo XXIII ŚDM to m.in. krzyż i płomień³⁶.

kwartalnik „Święto młodych trwa bez końca”, promujący nauczanie Ojca Świętego kierowane do młodych i pełniący funkcję biuletynu informacyjnego. Od czasu jego powołania pracami biura kieruje ks. Grzegorz Suchodolski. Zob. E. Tkocz, *Inspiracje Światowych Dni Młodzieży dla młodzieżowego duszpasterstwa...*, s. 308.

³⁵ H. Tomasik, G. Suchodolski, M. Sadowska, „*Wyzwolić prawdę, miłość, moc świadectwa*”. *Program przygotowań duchowych do XXIII ŚDM w Sydney*. Materiałem źródłowym dla niniejszego opracowania są informacje opublikowane na stronie internetowej Krajowego Biura Organizacji ŚDM, w: <http://www.sdm.org.pl/?page=2&cat=4&rok=2006&g=o> (dostęp: 4 XII 2007).

³⁶ „W centrum logo umieszczony jest krzyż, jego biel oznacza, że Chrystus jest światłością świata. Krzyż jest chwalebnie uniesiony na tle czerwonego płomienia, który przypomina dzień Zesłania Ducha Świętego. Nie bez znaczenia jest również kolorystyka logo. Kolory: czerwony, żółty i pomarańczowy odwołują się do jedności Trójcy Świętej, ale przywołują też na myśl wnętrze kontynentu australijskiego. Niebieski kolor symbolizuje ocean oblewający Australię, wody chrztu św., morze ludzi oraz Maryję. Pomarańczowe elementy przypominają dach opery w Sydney, wskazując w ten sposób na gospodarza ŚDM”. W. Nowicki, *Sydney 2008: Duch Święty zstąpi...*, s. 1 (dostęp: 8 XI 2007).

Dla ułatwienia skutecznego przekazu treści zaplanowanych przez autorów, dla każdego z etapów przygotowano zostały następujące materiały:

- katecheza dotycząca zasadniczego tematu oraz wprowadzenie teologiczno-biblijne;
- konspekt ewangelicznej rewizji życia – opracowany według metody: widzieć, ocenić, działać;
- projekt celebracji, będącej wizualnym znakiem dla młodych.

Na każdym z 10 etapów zaakcentowane zostały również trzy wspólne aspekty:

- Duch Święty w historii zbawienia stwarza, odnawia, wprowadza harmonię, daje życie, przemawia przez wybrane osoby;
- Duch Święty, uzdalniający człowieka, buduje królestwo Boże i uzdalnia człowieka do udziału w tym dziele;
- odpowiedź człowieka – otwarcie na działanie Ducha Świętego, nasza współpraca z Nim wyrażona poprzez konkretne znaki, a szczególnie przez czyny i zadania apostołskie³⁷.

Twórcy programu podkreślają, że jest on adresowany do całej młodzieży, a nie tylko do tej, która planuje wyjazd do Sydney. Duszpasterze diecezjalni dostrzegają potrzebę zorganizowania w Polsce równoległego do Sydney spotkania krajowego, w którym w duchowej łączności z Ojcem Świętym Benedyktem XVI oraz młodzieżą całego świata mogłaby wziąć udział duża część polskiej młodzieży, która nie pojedzie na spotkanie do Australii. Prezentowany program byłby doskonałym przygotowaniem także dla tej grupy młodzieży³⁸.

Podtrzymując wskazane intencje autorów programu, można w tym miejscu przytoczyć słowa Jana Pawła II, który dostrzegając ogromne duszpasterskie znaczenie Światowych Dni Młodzieży, zauważył, że „nie stanowią [one] alternatywy dla normalnego duszpasterstwa młodzieżowego. [...] Ma raczej je umacniać, pobudzać do wysiłku, wskazując nowe, wzniosłe cele, wymagające coraz większego zaangażowania”³⁹.

Powyższa uwaga twórcy Światowych Dni Młodzieży, chociaż wyrażona przed wielu laty, nie straciła nic ze swej aktualności i nie powinna pozostać bez echa u tych, którzy są odpowiedzialni za katechezę młodzieży. Jak zauważa Elżbieta Tkocz, od lat zajmująca się problematyką ŚDM właśnie w aspekcie ich korelacji z katechezą, programy duchowych przygotowań do kolejnych światowych spotkań

³⁷ Układ całego programu, opracowany i bardzo czytelnie zaprezentowany w formie tabelarycznej, umieszczony jest na stronie internetowej Krajowego Biura Organizacji ŚDM, w: <http://www.sdm.org.pl/?page=2&cat=4&rok=2006&g=o> (dostęp: 4 XII 2007).

³⁸ Zob. H. Tomasiak, G. Suchodolski, M. Sadowska, „Wyzwolić prawdę, miłość, moc świadectwa”. Program przygotowań duchowych do XXIII ŚDM w Sydney. Wprowadzenie do programu, w: <http://www.sdm.org.pl/?page=2&cat=4&rok=2006&g=o> (dostęp: 4 XII 2007).

³⁹ *Znaczenie Światowych Dni Młodzieży...*, s. 4.

opierają się na schemacie, który stwarza możliwości włączenia ich w młodzieżowe duszpasterstwo katechetyczne, zarówno w warunkach polskiej szkoły, jak i parafii⁴⁰. Odnosząc się do samej „formy” przygotowanego programu, warto podkreślić, że – jak wykazuje praktyka katechetyczna – młodzi ludzie przywiązują duże znaczenie do zewnętrznej oprawy przekazywanych treści. Nie może zatem dziwić fakt, że stronią od kościoła parafialnego, w którym jest nudno i nic się nie dzieje⁴¹. Tadeusz Panuś, omawiając zadania katechezy parafialnej w przygotowaniu młodzieży do bierzmowania, przytacza wyniki ankiety przeprowadzonej w grupie studentów. Na pytanie: „Z czym kojarzy Ci się katecheza?” – uzyskał jednoznaczną odpowiedź: „ze szkołą”. Odpowiedzi na pytanie o skojarzenia związane z parafią nie były już tak jednoznaczne i nie wskazywały bynajmniej na katechezę. Dla lepszego zobrazowania, warto przytoczyć kilka z nich. Parafia to:

- „miejsce różnego rodzaju organizacji”;
- „księża, którzy wiecznie nie mają czasu”;
- „bardziej lub mniej nudne nabożeństwa”;
- „to wspólnota, w której się gromadzą ci, którzy chcą”;
- „jednostka administracyjna Kościoła”;
- „wszechwładny proboszcz, który za dobre wynagradza, a za złe karze”⁴².

Powyższe wypowiedzi młodzieży, która ma za sobą wiele lat katechizacji, nie przysparzają bynajmniej duszpasterskiej satysfakcji. Wręcz przeciwnie, są wezwaniem do swoistego „katechetycznego rachunku sumienia”, po którym podjęte „postanowienie poprawy” będzie równoznaczne z poszukiwaniem nowych dróg prowadzących ku młodemu człowiekowi, zaś „zadośćuczynienie” skuteczną ich adaptacją w ramach katechezy prowadzonej w parafii i szkole. Tadeusz Panuś, nawiązując do słów Jana Pawła II wypowiedzianych do młodzieży w dniu inauguracji pontyfikatu, 22 października 1978 roku („Wy jesteście przyszłością świata! Wy jesteście nadzieją Kościoła! Wy jesteście moją nadzieją!”), proponuje postawić prowokujące pytania: „Czy parafia jest dziś nadzieją młodzieży? Czy parafia szuka młodzieży, czy ma jej coś do zaoferowania?”. Zbyt często duszpasterstwo młodzieżowe jest skostniałe, masowe, liczące jedynie na to, że młodzi sami przyjadą⁴³. Obserwowana dziś rzeczywistość coraz częściej pokazuje jednak, że sami nie przychodzą.

⁴⁰ Zob. *Inspiracje Światowych Dni Młodzieży dla młodzieżowego duszpasterstwa...*, s. 308, 310.

⁴¹ Por. M. Łaszczyk, *Zagrożenia i szanse rozwoju stowarzyszeń i ruchów religijnych w Kościele*, „Roczniki Teologiczne” 6 (1910–1992). Cyt. za: E. Tkocz, *Inspiracje Światowych Dni Młodzieży dla młodzieżowego duszpasterstwa...*, s. 309.

⁴² Zob. T. Panuś, *Konieczność katechezy parafialnej*, w: *Katecheza parafialna – reaktywacja. Duszpasterstwo katechetyczne w parafii*, red. R. Chałupnik, J. Kochel, J. Kostorz, Opole 2006, s. 117 n.

⁴³ T. Panuś, *Zadania katechezy parafialnej w przygotowaniu do bierzmowania*, w: *Odkrywanie Ducha Świętego w katechezie gimnazjalistów. Materiały z XXXVII Sympozjum Katechetycznego Międzyzakonnego Wyższego Instytutu Katechetycznego w Krakowie (24 marca 2007 r.)*, red. A.E. Klich, Kraków 2007, s. 172.

Wykorzystanie w większym stopniu programu przygotowań duchowych do ŚDM w całościowym planie duszpasterstwa katechetycznego nie koliduje bynajmniej z *Programem nauczania religii*, realizowanym obecnie w środowisku szkolnym czy też parafialnym. Wręcz przeciwnie – jest jego zdecydowanym wzbogaceniem. Stwarza bowiem możliwość zdynamizowania istniejących już form pracy, służących formacji liturgicznej i kształtowaniu u młodzieży świadomości eklezjalnej, czego wyrazem jest właśnie podjęcie misji ewangelizacyjnej. Konferencje przewidziane na czas spotkań w grupach, połączone z celebracjami liturgicznymi, nie są jedynie wykładami o sakramentach, lecz w atrakcyjny sposób wprowadzają młodzież do wspólnego świętowania liturgii. Ucząc właściwego rozumienia gestów, znaków i symboli, sprawiamy, że obrzędy liturgiczne przestają być sformalizowaną rutyną, a stają się znakiem rzeczywistego spotkania z Chrystusem. Takie przeżywanie liturgii zaowocuje pogłębieniem świadomości sakramentalnej i konsekwentnymi postawami wiary u młodzieży⁴⁴. W ten sposób katecheza będzie skutecznie towarzyszyć młodym ludziom na drodze mistagogicznej, do czego przecież zobowiązał ją papież Benedykt XVI zarówno w adhortacji apostołskiej *Sacramentum caritatis* (nr 64), jak i w orędziu na XXIII ŚDM. Tak uformowani chrześcijanie z całą pewnością łatwiej i chętniej podejmą w swoim życiu dzieło misyjne, mówiąc świadome: „Tak Kościołowi – blisko i po krańce ziemi”.

* * *

Katecheza młodzieży wciąż oczekuje i otwiera się na takie propozycje przekazu katechetycznego, które mogłyby pomóc młodym ludziom zinterioryzować wartości religijne i prowadzić ich do dojrzałości w wierze. Z przytoczonych rozważań wynika, że zarówno treść papieskich orędzi na ŚDM, jak i same elementy obchodów światowych spotkań mogą stać się cennym źródłem inspiracji i wskazań do katechezy. Praktyczną propozycją ich realizacji w ramach katechizacji jest dla Kościoła lokalnego program przygotowań duchowych do ŚDM. Może on stać się punktem wyjścia do opracowania własnych programów duszpasterstwa młodzieży, w jeszcze większym stopniu uwzględniających miejscowe uwarunkowania. Stwarza on możliwość korelowania działań katechetycznych w parafii z katechezą szkolną. Nie jest przesadą stwierdzenie, że obowiązkiem duszpasterzy i katechetów pracujących z młodzieżą jest dobre zapoznanie się z tekstem papieskiego orędzia na dany rok, a następnie z przygotowanymi na jego podstawie materiałami praktycznymi, pomocnymi w duszpasterstwie katechetycznym młodzieży.

Aby wskazania katechetyczne zawarte w orędziu Benedykta XVI na XXIII ŚDM mogły się urzeczywistniać, a młodzi ludzie zaczęli spełniać rolę ewangeli-

⁴⁴ Por. E. Tkocz, *Inspiracje Światowych Dni Młodzieży dla młodzieżowego duszpasterstwa...*, s. 309.

zatorów, najpierw wobec swoich rówieśników, potem zaś wobec starszego pokolenia, potrzebne jest także przełamanie lęku czy wręcz niechęci wielu duszpasterzy i katechetów wobec krytycznego i wymagającego młodego pokolenia. Zamiast tego potrzeba raczej pełnego miłości towarzyszenia młodym w ich drodze ku pełnemu odkryciu miłości Boga i piękna Kościoła, co sprawi, że zgodnie z zapowiedzią Jezusa Duch Święty zstąpi na nich, otrzymają Jego moc i staną się Jego świadkami (por. Dz 1,8).